

חילוק הפרשיות בין בני ארץ ישראל לבני חו"ל (ג)

לקט מיוחד ונדיר נוסף – ובו ענינים שונים על חילוקי הפרשיות בין אר"י לחו"ל, כולל עוד עדויות קדומות על שנים שבהן הקדימו בארץ ישראל וחילקו את פר' תזריע ומצורע או את פר' אחרי וקדושים, ועוד

שאלה. בני ארץ ישראל הבאים לחוצה לארץ או בני חו"ל שהולכים לאר"י, ונמצאים שם בחג השבועות שחל להיות בששי בשבת, שבאר"י קורין בתורה בשבת שלמחרת יו"ט בפרשת נשא, ובחו"ל אין קורין אותה אלא בשבת הבאה, היוכלו בני אר"י לקרות בתורה עם בני חו"ל, ובני חו"ל היוכלו לעלות ולקרוא בתורה עם בני אר"י או לא, כיון שאינו סדר של חובת מקומם.

תשובה. ודאי ספיקי שאלתך בתרתי, כיון שאין הסדר הזה חובת מקומם הוה ליה כמי שאינו מחויב בדבר דלא מפיק אחרים, והכא נמי כיון שקריאת העולים לאו לדידהו בלחוד אלא לכולהו צבורא הוה להו אינם מחוייבין בדבר ולא מפיקי. ועוד, מצד הברכה, כיון שאינן מחוייבין לא מצו לברך דהוה ליה ברכה לבטלה. אלו הם ספיקות השאלה.

ולע"ד נראה לפשוט וכו', נמצינו למדין שבני אר"י הנמצאים בחו"ל או בני חו"ל הנמצאים באר"י חייבים לשמוע קריה"ת בציבור בימים הנזכרים, וכיון דאי אפשר להו לשמוע קריה"ת אלא מה שקורין באותו מקום שנמצאים שם, היינו חיובייהו ובהכי נפקי ידי חובתם, דמידי טעמא הוי אלא כדי שלא יהו בלי שמיעת תורה שלשה ימים (ב"ק פב.), וא"כ פשיטא דיכולין לעלות ולקרות בתורה¹. מה שנלע"ד כתבתי, ואלקי הצבאות יצילו משגיאות ויראנו מתורתו נפלאות, אכיה"ר.

שו"ת מהרי"ף (סי' ע) – להגאון רבי יעקב פראגני זצ"ל אב"ד אלכסנדיא במצרים ובשנות ה'ת"ל – ה'ת"פ

קריאת התורה בשנים פשוטות ומעוברות. עיני ראו להרב מוהרימ"ט ז"ל בח"ב חלק אר"ח סימן ד' שנשאל, למה בשנה מעוברת כשחל יום ח' של פסח בשבת, שבאר"י קורין בו ביום אחרי מות, למה בחו"ל אין קורין אחרי מות וקדושים מחוברות להיות שוין לבני אר"י, ונתן טעם כדי שיהיו התוכחות סמוכות שבת אחד לחג השבועות כמו שיער"ש.

וצריך לתת לב גם בשנה פשוטה כשחל ח' של פסח בשבת שקורין בו ביום באר"י פרשת שמני ובחו"ל קורין "כל הבכור", למה באר"י אין מפרידין אחרי מות וקדושים דבהכי יש בידם תרתי לטיבותא, חדא להיות שוים לבני חו"ל, ועוד שעיי"ז קורין פרשת במדבר סמוך לחג השבועות, לא כן במה שנהגו להיות קורין אחרי מות וקדושים מחוברות וגם בהר ובחוקותי כבני חו"ל ובאים לקרות פרשת נשא קודם שבועות והוי הפסק גדול לתוכחות בשתי שבתות. ואולי משום יקרא דארעא דישראל לא עבדי הכי דמיחזי מילתא כאילו באר"י הם נגדיין אחר חו"ל וכו'.

מחנה ישראל (בתוך שו"ת 'קול אליהו' ח"ב) להגאון רבי אליהו ישראל זצ"ל אב"ד אלכסנדיא (חבירו של הרחיד"א זצ"ל) (סי' כה)

בשנת ה'תע"א ליצירה אירע שחל יום ראשון של פסח ביום שבת, ונסתפקו חכמי הדור בפר' בהר ואם בחוקותי פה עיה"ק ירושלים תוב"א אם הם מחוברים והסכימו להפריד, וכן עשו מעשה וחיברו פר' קדושים עם אחרי מות.

אבל בשנת ה'תס"א ליצירה זכורני שהפרידו את קדושים ואחרי מות, כדי להתחבר מיד עם בני חוצה לארץ, וחיברו את בהר עם בחוקותי, ועיין בכנה"ג סי' תכ"ח ובמג"א סק"ו שם. ומה שעשו בשנת ה'תס"א עדיף טפי, אי משום הטעם הנזכר, ואי משום דפרשת בהר ופרשת אם בחוקותי הם פרשיות קטנות יותר מפר' אחרי מות וקדושים. ועיין בתוס' בפ' הספינה (ב"ב פת: ד"ה וקללם) יעו"ש.

שו"ת מנחת זכרון להגאון רבי רפאל שלמה עבדלה זצ"ל אב"ד ירושלים (נלב"ע בשנת ה'ת"צ). (סי' קיב. נדפס בקובץ מוריה, ניסן תשע"א, עמ' נג)

אם חל יום א' דפסח להיות בשבת, הרי יום אחרון של פסח שלכם, אסרו חג שלנו, שחל להיות בשבת, כאמור לעיל, וכך נתוסף לנו שבת לספירת העומר, ואומרים כאן את היוצרות עד "איומתי", ובשבת שלאחריו אומרים מ"איומתי" והלאה. ואם רוצים מפרידים אחרי מות וקדושים.

דרכי ציון להגאון רבי משה פוריית מפראג זצ"ל (שער ב'. נדפס פפד"מ בשנת ת"י)

בני אר"י דבקיאן בקביעא דירחא ואינן עושין יו"ט רק יום אחד, יתרמי חילוק קריאת הסדרים בינם לבין אחיהם שבחו"ל, ולכן מחברין אח"כ בני חו"ל הסדרים בשבתות הבאים למען לא יהיה פירוד רב ביניהם. דהנה חו"ל חשו לקרב המרוחקין בכל מה דאפשר, ובשנה פשוטה דקורין פר' שמני תיכף אחר חג הפסח, ממחרת לקרב הנפרדות בזה, דבני אר"י מחלקין בין תזריע למצורע לשני קריאות, ובני חו"ל מחברין, ולכן לא יחלפו ג' שבועות בפירוד הקריאות וכו'.

וכמו כן בשנה מעוברת, אם חל ח' של פסח בשבת, יסובב הרבה שבתות עד פר' מטות (-כפי שתהיה בשנה הבעל"ט, תשע"ו), דבני אר"י מפרידין, ובני חו"ל מחברים עמה פר' מסעי, ואין בידינו לתקן שיחברו בני חו"ל אחרי וקדושים, משום דאז יהיה פר' בחוקותי שני שבתות קודם עצרת, וכמו שאין מאחרין התוכחה, כך אין ממחרין.

מקראי קודש להגאון רבי יעקב יצחק יוטס זצ"ל (שער טו אות ז)

1. א.ה. אציין מה ששמעתי כמה פעמים מכ"ק האדמו"ר מנאראל זצ"ל, אשר כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זי"ע הקפיד, שבשבתות אשר הקריאה היא שונה באר"י מבחו"ל, שלא לקרוא ליהודי מחו"ל לעלות לתורה בקריאה של אר"י.